

**PLAN DE CERCETARE
ANUL 2016**

**Informații generale despre temă:
nr. .... din .....**

Titlu:

Legăturile bizantine și post-bizantine din colecția de manuscrise și carte românească veche a B. A. R.

Acronim: nu

Scurtă descriere:

Realizarea unei baze de date de legături implică abordarea unui domeniu al descrierii codicologice aproape necunoscut în cercetarea românească. Departe de a fi un element secundar și lipsit de importanță, descrierea tipului de legătură, a elementelor ei structurale și decorative constituie un capitol obligatoriu al descrierii codicologice, întrucât ea oferă informații excepționale referitoare la producerea manuscrisului, la data și locul realizării lui. Ele sunt cu atât mai relevante, cu cât aceste informații esențiale ale oricărei descrieri bibliografice nu sunt furnizate în cuprinsul manuscrisului. Legătura originală a unui manuscris sau a unei tipărituri sporește valoarea volumului, atât din punct de vedere documentar, cât și bibliofil. Legăturile bizantine sunt valori inestimabile ale patrimoniului mondial, foarte puține manuscrise bizantine păstrându-se în vechile lor legături (de exemplu, din cele 4700 de codice bizantine deținute de Bibliotheca Vaticana, numai 94 păstrează legătura bizantină; B.A.R. deține 43 de manuscrise bizantine, din care 11 păstrează legătura, dar legături bizantine sau în stil bizantin se regăsesc și în colecția de manuscrise slave).

Descrierea se va realiza folosind modelul fișei codicologice propuse de Centre de Conservation du Livre din Arles și de Institut de Recherche et d'Histoire des Textes, instituție coordonată de Centre National de la Recherche Scientifique din Franța. Cercetarea noastră urmărește în special identificarea schemei decorative generale pentru fiecare legătură, a fiarelor ornamentale, precum și datarea, măcar aproximativă. Toate informațiile obținute ar trebui să se regăsească în etapa de finalizare a cercetării într-o bază de date (incluzând și imagini) a legăturilor bizantine și post-bizantine din colecțiile B. A. R., ceea ce presupune, totodată, și adaptarea fișei electronice în format UNIMARC la acest tip de descriere.

Obiective:

Obiective generale

Propunerea unei modalități de cercetare a legăturii vechi, inițierea cercetării într-o direcție și într-o manieră neabordate până acum la nivel național

Valorificarea fondurilor de manuscrise și carte rară, identificarea de noi elemente care argumentează valoarea excepțională a acestor colecții de patrimoniu

Obiective specifice

Realizarea bazei de date a legăturilor bizantine și post-bizantine din colecțiile Bibliotecii Academiei Române

Baza de date a ornamentelor de tip bizantin folosite în legăturile manuscriselor și cărții vechi românești

Rezultate:

a) intermediare (obținute)

- cercetarea legăturilor bizantine și post-bizantine ale manuscriselor și tipăriturilor vechi din alte colecții în vederea stabilirii inventarului și a schemelor ornamentelor bizantine și postbizantine și a specificului acestora pentru legăturile din colecția B. A. R.:
  - 1) din colecții străine: fondurile Bibliotecii Academiei de Științe și Arte din Belgrad (SANU), Bibliotecii naționale din Belgrad, Bibliotecii Universității Svetozar Marković din Belgrad,
  - 2) din colecții naționale: Bibliotecile mănăstirești de la Dragomirna, Sucevița și Putna, Biblioteca Centrală Universitară din Iași, Casa Dosoftei din Iași;
- fotografierea legăturilor manuscriselor slave din fondul B.A.R., realizarea schemelor ornamentale în Corel, realizarea inventarului de ornamente pentru fiecare legătură, incluzând și dimensiunile
- stabilirea terminologiei folosite pentru denumirea ornamentelor

b) finale (preconizate)

Baza de date a legăturilor bizantine și post-bizantine

Baza de date a ornamentelor de tip bizantin folosite în legăturile manuscriselor și cărții vechi românești

Etapizarea realizării:

2012 – 2016:

Identificarea legăturilor bizantine și post-bizantine din colecțiile B. A. R.;

Fotografierea legăturilor (în ansamblu și în detaliu);

Realizarea unor fișe preliminare de descriere (documente Word), incluzând:

- desenarea schemei decorative generale,
- realizarea frotiurilor,
- realizarea inventarului de fiare (ornamente) pentru fiecare legătură,
- stabilirea unor clase de ornamente, incluzând variante ale unei invariante decorative,
- propunerea unui cod pentru fiecare tip și subtip de ornament

2015 - 2017

Studierea altor fonduri de manuscrise și tipărituri vechi care conservă legăturile bizantine și postbizantine: a) colecții naționale: Biblioteca Centrală Universitară din Cluj, Biblioteca Muzeului din Șcheii Brașovului; b) externe: Biblioteca Națională a Bulgariei, Centrul de Studii slavo-bizantine „Ivan Dujcev” din Sofia.

2017 – 2020:

Realizarea bazei de date a legăturilor și ornamentelor bizantine și post-bizantine, prin completarea fișelor în format UNIMARC și atașarea imaginilor.

Resursele implicate:

a) Resurse umane

Luminița Kövari

b) Resurse materiale implicate și necesare:

- aparatură pentru fotografiere / scanare, prelucrarea imaginilor;
- medii de stocare a imaginilor (HDD 4 TB);
- licență Adobe Photoshop pentru prelucrarea imaginilor;
- publicații din colecțiile naționale și europene, inexistente în fondurile B. A. R.

Data:

27.07.2016

Responsabil:

Luminița Kövari
